

Сарајево, 20.09.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 13.09.2021. - 17.09.2021.**

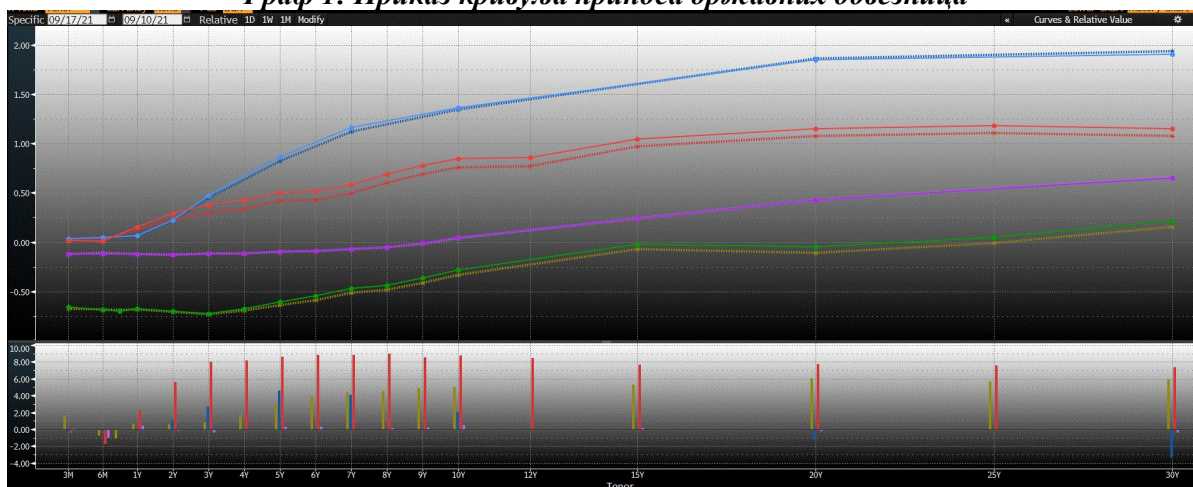
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	10.9.21	-	17.9.21		10.9.21	-	17.9.21		10.9.21	-	17.9.21		10.9.21	-	17.9.21	
2 године	-0,70	-	-0,70	→	0,21	-	0,22	↗	0,23	-	0,29	↗	-0,12	-	-0,12	→
5 година	-0,64	-	-0,61	↗	0,82	-	0,86	↗	0,42	-	0,51	↗	-0,09	-	-0,09	→
10 година	-0,33	-	-0,28	↗	1,34	-	1,36	↗	0,76	-	0,85	↗	0,05	-	0,05	→

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubilllove

Доспијеће	Приноси			
	10.9.21	-	17.9.21	
3 мјесеца	-0,661	-	-0,646	↗
6 мјесеца	-0,682	-	-0,690	↘
1 година	-0,667	-	-0,664	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 17.09.2021. године (пуне линије) и 10.09.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Протекла седмица је обиљежена низом изјава званичника ЕЦБ са фокусом на растућу инфлацију и могуће ефекте на кораке које би ЕЦБ могла подузети уколико се достигне средњорочни циљани ниво инфлације од 2%. Наведене изјаве су утицале на раст приноса обвезница еврозоне од средине до краја протекле седмице, при чему су највеће промјене забиљежене код обвезница дуже рочности. У односу на претходну седмицу приноси њемачких обвезница су повећани између 1 и 5 базних поена, док приноси италијанских обвезница краће рочности нису забиљежили веће промјене, али је принос десетогодишњих обвезница повећан за 2 базна поена.

Члан ИВ ЕЦБ Schnabel је почетком протекле седмице изјавила да ЕЦБ тренутно не види ризике повезане са брзим растом потрошачких цијена, али да са посебном пажњом прати ситуацију, те да ће одлучно реаговати уколико ово повећање буде одрживо. Касније током седмице Schnabel је

изјавила да је једно од могућих објашњења за изузетно ниске приносе државних обвезница то да постоји могућност да је тржиште прецијенило ризике по изгледе глобалног економског раста. Као други могући фактор, који би могао објаснити тренутне услове на тржишту обвезница, Schnabel је навела везу са монетарном политиком, те додала да је могуће да је тржиште почело да схвата нове смјернице будућих кретања монетарне политике ЕЦБ, а посебно о питању услова које ЕЦБ треба да види да би почела да повећава референтне каматне стопе. Главни економиста ЕЦБ Lane се не слаже са тезом да је обим куповина довољан индикатор става монетарне политике, те да је ЕЦБ задовољна што монетарно прилагођавање јача динамику инфлације, а да ће се то временом наставити надограђивати. Крајем седмице члан УВ ЕЦБ Kazaks је изјавио да би изгледи инфлације у еврозони у средњем року могли испасти већи него што се тренутно очекује уколико Ковид19 не проузрокује било какву врсту додатних шокова. Слично, потпредседник ЕЦБ De Guindos је изјавио да би инфлација у овој години могла бити чак и већа него што то сада ЕЦБ очекује, уколико потрају проблеми на страни понуде. Везано за питање инфлације изјаву је дао и члан УВ ЕЦБ Makhlouf, који је става да су страхови од могуће претјеране инфлације у еврозони превише наглашени у овом тренутку, али и да креатори монетарне политике морају признати да постоји прилична неизвјесност око истрајности ценовних притисака.

Једна од главних вијести која се појавила крајем прошле седмице, такође о теми убрзања инфлације, била је објављивање чланка у Financial Times, гдје су као извори наведени необјављени интерни модели ЕЦБ, да ЕЦБ очекује достизање недостижног циљаног нивоа инфлације од 2% до 2025. године, а што сигнализира могућност да је на путу да повећа каматне стопе у наредних нешто више од 2 године. Ово је најмање годину раније у односу на очекивања економиста о питању повећања каматне стопе на депозите ЕЦБ са рекордно ниских -0,5%. Ипак, из ЕЦБ је врло брзо стигло саопштење да овај чланак није тачан. Прошле седмице су објављени финални подаци стопе инфлације за еврозону, према којима је потврђена стопа инфлације од 3% у августу.

Централна банка Француске је у кварталним прогнозама на више ревидирала претходне прогнозе из јуна (5,8%), те навела да се очекује да БДП ове земље забиљежи раст од 6,3% у овој години. Гувернер Централне банке Финске Rehn је изјавио да се очекује раст БДП-а земље од 3,5% у овој години, што је такође више у поређењу са прогнозама из јуна (2,9%), али је прогноза раста за 2022. годину смањена на 2,8% у односу са ранијих 3%. Додао је да, иако повећање каматних стопа још увијек није на видику, то ће се десити једног дана, па би исто требало да се узме у обзир код планирања буџета у свим чланицама еврозоне.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г)	ЈУЛ	6,0%	7,7%	10,1%
2.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR)	ЈУЛ	14,9	13,4	11,9
3.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR)	ЈУЛ	-	8,76	5,67
4.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR)	ЈУЛ	-	21,6	21,8
5.	Биланс текућег рачуна – Италија (у милијардама EUR)	ЈУЛ	-	7,95	-3,65
6.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г)	ЈУЛ	-	3,3%	4,1%
7.	Индекс veleпродајних цијена – Њемачка (Г/Г)	АВГ	-	12,3%	11,3%
8.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.)	АВГ	3,0%	3,0%	2,2%
9.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (финал.)	АВГ	1,6%	1,6%	0,7%
10.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.)	АВГ	3,3%	3,3%	2,9%
11.	Стопа инфлације – Француска (финал.)	АВГ	2,4%	2,4%	1,5%
12.	Стопа инфлације – Италија (финал.)	АВГ	2,6%	2,5%	1,0%
13.	Стопа инфлације – Финска	АВГ	-	2,2%	1,9%
14.	Стопа инфлације – Аустрија (финал.)	АВГ	3,1%	3,2%	2,9%
15.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR)	ЈУЛ	-	2.725,9	2.696,2
16.	Стопа незапослености – Италија (квартално)	II квартал	10,0%	9,8%	10,1%
17.	Стопа незапослености – Грчка	ЈУЛ	-	14,2%	15,0%
18.	Стопа незапослености – Холандија	АВГ	-	3,2%	3,1%
19.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г)	ЈУЛ	1,4%	3,4%	4,3%

САД

Комитети који дјелују унутар Представничког дома САД, а који су надлежни за све порезе, царине и остале мјере повећања јавних прихода, су се фокусирали на традиционалне начине повећања јавних прихода (кроз раст пореских стопа на приход) са циљем обезбјеђења прихода за финансирање буџета вриједног 3,5 билиона USD усмјереног на социјалну политику.

Предсједник Biden је у четвртак изјавио да је америчка економија дуго радила за богату популацију и да је тренутак да се врате радни људи у економију. Министрица финансија Yellen је изјавила да постоји значајан консензус економиста и званичника Министарства финансија обје партије да би неуспјех повећања горње границе дуга изазвао општу економску катастрофу. Yellen је истакла да би банкрот САД вјероватно изазвао историјску финансијску кризу која би погоршала штету изазвану наставком ванредне ситуације у здравству, те бацио САД у рецесију и трајно ослабио нацију. Представнички дом САД ће следеће седмице гласати о повећању горње границе јавног дуга тренутне вриједности 28 билиона USD.

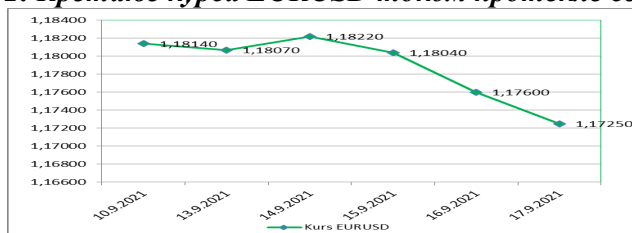
Дводневни састанак FOMC-а почиње у уторак, при чему се очекује да ће званичници Феда послати јасан сигнал око плана постепеног повлачења монетарних стимуланса можда већ у новембру, будући да амерички потрошачи настављају да јачају економски опоравак. Такође, очекује се објава низа пројекција економског раста, стопе незапослености и инфлације, те појединачних очекивања када би каматне стопе могле почети расти са данашњег нивоа који је близу нуле.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације (Г/Г) АВГ	5,3%	5,3%	5,4%
2.	Стопа темељне инфлације (Г/Г) АВГ	4,2%	4,0%	4,3%
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите 10. сеп	-	0,3%	-1,9%
4.	Индекс повјерења у прерађивачком сектору у NY СЕП	17,9	34,3	18,3
5.	Индекс увозних цијена (Г/Г) АВГ	9,4%	9,0%	10,3%
6.	Индекс извозних цијена (Г/Г) АВГ	17,0%	16,8%	17,0%
7.	Индустријска производња (М/М) АВГ	0,5%	0,4%	0,8%
8.	Искориштеност капацитета АВГ	76,4%	76,4%	76,2%
9.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 11. сеп	322.000	332.000	312.000
10.	Континуирани захтјеви незапослених 4. сеп	2.740.000	2.665.000	2.852.000
11.	Малопродаја (М/М) АВГ	-0,7%	0,7%	-1,8%
12.	Индекс расположења потрошача 12. сеп	-	57,7	57,9
13.	Индекс расположења потрошача Ун. из Мичигена Р СЕП	72,0	71,0	70,3

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1814 на ниво од 1,1725.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Извршни директор за тржишта у ВоЕ Hauser је изјавио да ће биланс ВоЕ вјероватно остати веома велики чак и у случају да ВоЕ почне да смањује обим квантитативних олакшица вриједан 895 милијарди GBP и након што се почне мијењати економски циклус. Поред тога, Hauser је додао да очекује да ће бити усвојен тржишно вођен приступ у којем је дозвољено да резерве опадају како се квантитативне олакшице ублажавају, али је додао да и даље постоји спремност да се евентуални мањак тражње надомјести краткорочним операцијама на отвореном тржишту. Компаније у Великој Британији захтијевају да министар финансија Sunak заустави раст пореза и умјесто тога понуди више подршке у дијелу изазова који долазе као резултат Брегзита, Ковид19 и климатских промјена. Компаније захтијевају да ова питања Sunak размотри наредног мјесеца када буде сачињавао главне извјештаје за буџет, тј. нови приједлог пореза и трогодишњи план потрошње.

Тржиште рада у Великој Британији постепено јача, те су послодавци током протеклог мјесеца додали рекордних 241.000 радника на своје платне листе, повећавајући број запослених нешто изнад нивоа који је забиљежен прије него је Велика Британија затворила економију због ширења пандемије.

Гувернер ВоЕ Bailey је изјавио да би банке у Великој Британији требало да издрже под притисцима ЕУ да клиринг за деривате у EUR измјесте из Лондона у ЕУ блок. Од када је Велика Британија у потпуности напустила ЕУ блок прошлог децембра, ЕУ је затражила од банака да у Франкфурт измјесте клиринг за EUR из Лондона, који чини највећи центар за ове активности. До данас су банке и њихови клијенти били уједињени против измјештања клиринга, те су истицали да би то повећало трошкове јер би дошло до подјеле тржишта. ЕУ би требало да дозволи клириншким кућама у Великој Британији да наставе сервисирати клијенте унутар ЕУ блока како би избјегли ризике тржишних поремећаја, сматра девет тијела из области финансијске индустрије. Велика Британија је у потпуности напустила ЕУ прошлог децембра, док Лондонска берза, чији сегмент LCH SwapClear обавља највећи дио размјене деноминираних у EUR, има привремену дозволу да настави са пружањем услуга клијентима из ЕУ до 30. јуна наредне године. Брисел појачава притиске на банке да своје активности које се мјере у билионима EUR измјесте на Eurex берзу у Франкфурту, гдје би се ови послови могли директно надгледати у случају било каквих пријетњи по финансијску стабилност.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Захтјеви незапослених за помоћ АВГ	-	-58.600	-48.900
2.	Просјечне седмичне зараде (квартално) ЈУЛ	8,2%	8,3%	8,8%
3.	ILO стопа незапослености (квартално) ЈУЛ	4,6%	4,6%	4,7%
4.	Инфлација (Г/Г) АВГ	2,9%	3,2%	2,0%
5.	RPI улазне цијене производње (Г/Г) АВГ	10,3%	11,0%	10,4%
6.	RPI излазне цијене производње (Г/Г) АВГ	5,4%	5,9%	5,1%
7.	Малопродаја (Г/Г) АВГ	2,7%	0,0%	1,9%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, те је курс EURGBP забиљежио благи пад са нивоа од 0,85381 на ниво од 0,85366. GBP је депрецирала у односу на USD, те је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3839 на ниво од 1,3741.

ЈАПАН

Reuters је спровео анкету која је показала да ће економија Јапана у овом кварталу расти упола спорије него што је било очекивано само мјесец раније, спутана локалним епидемијама коронавируса и утицајем пандемије у иностранству. Reuters Tankan индекс је показао да је повјерење јапанских произвођача погоршано, досегнувши петомјесечни минимум у септембру, након што је нови талас Ковид19 извршио додатни притисак на економију.

Гувернер Kuroda је изјавио да би снажан профит помогао компанијама да повећају капиталне издатке, упркос прекидима у ланцима снабдјевања узрокованим затварањем фабрика у

југоистичној Азији. Иако потрошња и даље стагнира због пандемије, Kuroda је изјавио да је економија напредовала јер раст иностраних фирми подржава извоз. Такође је изјавио да ће се економија опоравити када дође до смањења утицаја Ковид19, због све већег напретка у вакцинацији, додајући да ће се бољи циклус раста у економији интензивирати уз опоравак потрошње од посљедица пандемије. Јапански министар задужен за вакцине Коно, је изјавио да би нове стимулативне мјере требало да приоритете дају потрошњи на обновљиву енергију и ширењу 5Г мреже широм земље.

Сједница ВоЈ се завршава 22. септембра и очекује се да ће монетарну политику задржати непромијењеном, али ће вјероватно смањити економске процјене због ширења Ковида и увођења нових ограничења. С политичке стране, почиње кампања за избор новог премијера између четири кандидата. С обзиром да је криза изазвана Ковид19 довела до тога да је владајућа Либерално-демократска партија суочена са највећом кризом након што је 2009. године изгубила власт од опозиције, борба за лидера је најнепредвидљивије такмичење у посљедњих 15 година.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г)	АВГ	5,6%	5,5%	5,6%
2.	Индустријска производња (Г/Г) F	ЈУЛ	-	11,6%	23,0%
3.	Искориштеност капацитета (М/М)	ЈУЛ	-	-3,4%	6,2%
4.	Основне машинске поруџбине (Г/Г)	ЈУЛ	14,8%	11,1%	18,6%
5.	Индекс услужног сектора (М/М)	ЈУЛ	0,3%	-0,6%	2,2%
6.	Трговински биланс (у милијардама JPY)	АВГ	2,9	-635,4	439,4
7.	Извоз (Г/Г)	АВГ	34,1%	26,2%	37,0%
8.	Увоз (Г/Г)	АВГ	40,0%	44,7%	28,5%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 129,89 на ниво од 128,92. JPY је благо апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 109,94 на ниво од 109,93.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 69,72 USD (59,01 EUR).

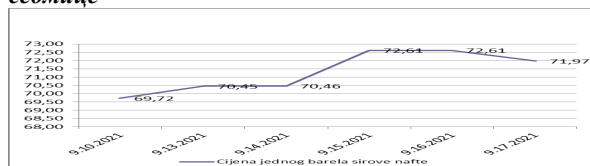
Почетком седмице цијена нафте је имала тенденцију раста под утицајем забринутости да ће обим производње у САД, које су други највећи свјетски произвођач нафте, бити смањен због штете узроковане ураганом Ида. Ова очекивања, заједно са очекивањима раста тражње, дала су подршку расту цијене овог енергента.

Према годишњем извјештају ОПЕКС+ глобални економски опоравак, у комбинацији са значајним скоком мобилности, је у великој мјери појачао тражњу за нафтом у првој половини године. Иако се очекује да ће ова динамика бити ублажена крајем 2021. године, свеукупан тренд је позитиван. До средине седмице цијена нафте је наставила да расте, те је достигла највиши ниво у посљедњих шест седмица, након што је ураган Nicholas ослабио у тропску олују, али су појачане пријетње од поплава и нестанка струје у Тексасу и Луизиани. С друге стране, ИЕА очекује да ће се тражња снажно повећати током остатка ове године. Додатни подстицај цијени нафте дали су подаци да су залихе нафте у САД смањене више него што се очекивало, док су очекивања везано за питање тражње побољшана како расте број вакцинисаних против Ковид19.

Крајем седмице нафта је благо смањена, али се и даље одржава изнад нивоа од 70 долара по барелу, под утицајем споријег опоравка производње у Мексичком заливу након два урагана која су погодила овај регион.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 71,97 USD (61,38 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је повећана за 3,32%. Ово је четврта седмица заредом да цијена нафте биљежи раст.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.787,58 USD (1.513,10 EUR).

Почетком седмице цијена злата је имала тенденцију раста, те је у уторак пробијен ниво од 1.800 USD по унци. Инвеститори су почетком седмице били фокусирани на сигнале појачаних инфлаторних притисака у САД, те су били у ишчекивању података о кретању цијена индекса на мало, након што су подаци из прошле седмице показали да су произвођачке цијене финалне тражње повећане на нове рекордно високе нивое. Након што су у уторак објављени подаци о инфлацији, указали су на то да се инфлација и даље одржава на високим нивоима, иако је била нешто испод очекивања. Овакви подаци су ублажили шпекулације да ће Фед бити приморан да смањује програм квантитативних олакшица. Од средине седмице цијена злата је имала тенденцију пада у првом кораку због појачане опрезности инвеститора око ишчекивања сигнала везаних за одлуку Феда да почне са повлачењем стимуланса уведених током пандемије, док аналитичари очекују даљи пад цијене. SDPR Gold Trust, највећи фонд који тргује златом, је објавио да је његова актива у злату смањена за 0,2%, на укупних 998,46 тона у сриједу са 1.000,21 тону колико је износила дан раније. Цијена злата је значајно смањена у четвртак, те се нашла на најнижем нивоу у посљедњих више од мјесец дана, док је долар значајно апresiasiрао након што су објављени подаци о стању малопродаје у САД који су били бољи од очекивања. Овакви подаци су појачали шпекулације да би Фед могао убрзо почети са повлачењем монетарних олакшица.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.754,34 USD (1.496,24 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је смањена за 1,86%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

